

Απαγωγή στο Καράκας

Δύο δεκαετίες προτού οι δυνάμεις των ΗΠΑ απαγάγουν τον πρόεδρο της Βενεζουέλας Νικολάς Μαδούρο το περασμένο Σαββατοκύριακο, ο Ούγκο Τσάβες είχε ήδη [προβλέψει](#) την προσέγγιση:

«Πριν από χρόνια, κάποιος μου είπε: "Θα καταλήξουν να σε κατηγορούν ως διακινητή ναρκωτικών εσένα προσωπικά, εσένα, Τσάβες. Όχι απλώς ότι η κυβέρνηση το υποστηρίζει ή το επιτρέπει, όχι, όχι, όχι. Θα προσπαθήσουν να εφαρμόσουν σε σένα τη μέθοδο Νοριέγκα". Ψάχνουν να βρουν τρόπο να συνδέσουν άμεσα τον Τσάβες με το εμπόριο ναρκωτικών. Και τότε οτιδήποτε μπορεί να πάει ενάντια σε έναν «πρόεδρο-διακινητή ναρκωτικών», σωστά;».

Το πρωί της 3ης Ιανουαρίου, ο Τραμπ [τουίταρε](#) ένα μήνυμα για Καλή Χρονιά. Οι ΗΠΑ έχουν πραγματοποιήσει μία «μεγάλης κλίμακας επίθεση στη Βενεζουέλα και στον ηγέτη της». Ο πρόεδρος Μαδούρο και η γυναίκα του Σίλια έχουν «συλληφθεί και μεταφερθεί εκτός της χώρας». Ο Τραμπ είπε ότι περισσότερες λεπτομέρειες θα ακολουθούσαν μέσα σε λίγες ώρες. Οι λεπτομέρειες, ωστόσο, ήταν μπερδεμένες.

Αργότερα εκείνη τη μέρα, ένας παλιός φίλος από το Καράκας με πήρε τηλέφωνο για να πει ότι μυστικές διαπραγματεύσεις διεξάγονται εδώ και κάποιο καιρό μεταξύ του καθεστώτος και των Αμερικανών. Οι Αμερικανοί ήθελαν το κεφάλι του Μαδούρο, το οποίο αρνήθηκε να δώσει. Σύμφωνα με τους New York Times, του [προσφέρθηκε](#) μία πλουσιοπάροχη απόσυρση προς την Τουρκία την οποία, προς μεγάλη του τιμή, περιφρόνησε. Και παρ'όλο που προσφέρθηκε επανειλημμένα να διαπραγματευτεί με την Ουάσινγκτον πάνω σε ερωτήματα για το πετρέλαιο και τις εισαγωγές ναρκωτικών προς τις ΗΠΑ, [κινητοποιούσε](#), επίσης, τους Βενεζουελάνους ενάντια στη στρατιωτική κλιμάκωση του Τραμπ στην Καραϊβική.

Η προεδρία Τραμπ φαινομενικά προτιμούσε να διαπραγματευτεί με τη Ντέλσι Ροντρίγκες, την αντιπρόεδρο, και άλλους στη Βενεζουέλα, όπου οι δύο κύριοι υπουργοί είναι ο Ντιοσδάδο Καμπέγιο στο Υπουργείο Εσωτερικών και ο Βλαντιμίρ Παδρίνο στο Υπουργείο Άμυνας. Και οι δύο χαίρουν

υποστήριξης στον στρατό, η δύναμη του οποίου ανέρχεται στους 100.000, ενώ ο Καμπέγιο διοικεί, επίσης, τις λαϊκές πολιτοφυλακές, οι οποίες θεωρούνται ότι παραμένουν ισχυρές. Την ώρα που ο Τραμπ ενίσχυε την απειλητική του αρμάδα τους τελευταίους μήνες, η κυβέρνηση Μαδούρο απάντησε εξοπλίζοντας τμήματα του πληθυσμού.

Το ερώτημα για το ποιος κυβερνά τώρα τη Βενεζουέλα έχει καταστεί, επομένως, κρίσιμο. Η πρώτη απάντηση ήρθε από τον Τραμπ: «Θα κυβερνήσουμε τη χώρα μέχρι να μπορέσουμε να πραγματοποιήσουμε μία ασφαλή, ομαλή και λογική μετάβαση». Αλλά η προεδρία Τραμπ έχει παγιδευτεί σε ένα αδιέξοδο. Η MAGA βάση του Τραμπ δεν είναι υπέρ της αποστολής αμερικανικών στρατευμάτων ώστε να σκοτωθούν σε ξένες χώρες. Αυτό αποτελούσε κεντρικό σημείο της εκστρατείας που διεξήγαγε εναντίον των Δημοκρατικών και του παλιού κατεστημένου των Ρεπουμπλικανών σχετικά με το Αφγανιστάν και το Ιράκ. Δεν θέλει αμερικανικά στρατεύματα στο πεδίο στη Βενεζουέλα. Ταυτόχρονα, οι σκληρά δεξιοί Λατίνοι εμιγκρέδες που εκπροσωπούνται από τον Ρούμπιο είναι δυσαρεστημένοι από το γεγονός ότι οι Μπολιβαριανοί παραμένουν στην εξουσία στο Καρακάς.

Σε κάποιο σημείο, υπήρξαν συζητήσεις ότι ο Μάρκο Ρούμπιο μπορεί να διοριζόταν ως *de facto* κυβερνήτης ή πρόξενος ώστε να δώσει οδηγίες στην κυβέρνηση της Βενεζουέλας. Στο μεταξύ, τα μηνύματα από το Καρακάς υπήρξαν ανάμικτα. Τη μέρα μετά την αρπαγή του Μαδούρο, ο Καμπέγιο δήλωσε:

«Αυτή είναι μία επίθεση εναντίον της Βενεζουέλας. Έχουμε λάβει θέσεις. Καλούμε το λαό μας να παραμείνει ήρεμος και να εμπιστευτεί την ηγεσία. Να μην επιτραπεί σε κανέναν να απογοητευτεί ή να καταστήσει την κατάσταση ευκολότερη για τον επιτιθέμενο εχθρό.»

Η Ροντρίγκες, η οποία επιβεβαιώθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο της Βενεζουέλας ως μεταβατική πρόεδρος για τους επόμενους τρεις μήνες, εμφανίστηκε στην κρατική τηλεόραση για να απευθύνει κάλεσμα για την απελευθέρωση του Μαδούρο. Ο Τραμπ της επιτέθηκε κατά τη διάρκεια συνέντευξής του στο *The Atlantic* για το γεγονός ότι δεν ήταν αρκούντως ενδοτική, λέγοντας ότι έκανε υποσχέσεις οι οποίες πρέπει τώρα να τηρηθούν, απειλώντας ότι: «Αν δεν κάνει αυτό που είναι σωστό, θα πληρώσει ένα πολύ μεγάλο τίμημα, πιθανόν μεγαλύτερο από εκείνο του Μαδούρο». Συνέχισε λέγοντας ότι: «Η αλλαγή καθεστώτος, όπως κι αν θέλετε να το αποκαλέσετε, είναι καλύτερη από ό,τι έχετε τώρα. Δεν μπορεί να γίνει χειρότερο».

Η προεδρία Τραμπ φαίνεται ανίκανη να κατανοήσει πως, ό,τι κι αν πιστεύει κανείς για τον Μαδούρο, πολύ λίγοι Βενεζουελάνοι καλωσορίζουν μία εισβολή της χώρας τους από τις ΗΠΑ. Αυτό ακολουθεί μία παράδοση που ανατρέχει πίσω στον Σιμόν Μπολιβάρ, ο οποίος προειδοποίησε συγκεκριμένα ότι η Λατινική Αμερική πρέπει να προφυλαχθεί από τη νέα αυτοκρατορία στο βορρά και να αντισταθεί στην ανταλλαγή της ισπανικής κυριαρχίας με την αμερικανική. Από την Κυριακή διεξάγονται διαδηλώσεις σε πολλά διαφορετικά σημεία της χώρας οι οποίες απαιτούν την απελευθέρωση του Μαδούρο, συμπεριλαμβανομένης και μίας τεράστιας διαδήλωσης στο ίδιο το Καράκας. Η δυσaráσκεια επεκτείνεται πολύ πέρα από τη βάση υποστήριξης του καθεστώτος. Σε έναν επιφανή αντι-Μαδούρο Καθολικό ηγέτη, κατά τη διάρκεια συνέντευξής του στο BBC Radio 4 στις 5 Ιανουαρίου, του ειπώθηκε ότι «πρέπει να είστε πολύ χαρούμενος τώρα». Εκείνος απάντησε: «Όχι, δεν είμαστε χαρούμενοι. Δεν μας αρέσει να είναι η χώρα μας κατεχόμενη, ενώ η πλειοψηφία των Βενεζουελάνων δεν θέλει να είναι κατεχόμενη».

Όπως προειδοποίησε ο Τσάβες, ο Τραμπ και ο Ρούμπιο προσπαθούν να πλαισιώσουν τον Μαδούρο με κατηγορίες περί «ναρκο-τρομοκρατίας», όντας η πλέον πρόσφατη επανάληψη της ιστορίας με εκείνα τα αόρατα όπλα μαζικής καταστροφής στο Ιράκ. «Ο Μαδούρο ΔΕΝ είναι ο πρόεδρος της Βενεζουέλας», όπως [τουίταρε](#) ο Ρούμπιο το περασμένο καλοκαίρι, «και το καθεστώς του ΔΕΝ είναι η νόμιμη κυβέρνηση. Ο Μαδούρο είναι ο επικεφαλής του Καρτέλ δε λος Σόλες, μία ναρκο-τρομοκρατική οργάνωση που έχει υπό κατοχή μία χώρα. Και διώκεται για την εισαγωγή ναρκωτικών εντός των ΗΠΑ».

Όπως είναι γνωστό, ο ίδιος ο Ρούμπιο κατάγεται από μία [εξέχουσα οικογένεια διακίνησης κοκαΐνης](#), έχοντας εμπλακεί στο εμπόριο ναρκωτικών σε όλη τη Νότια Αμερική. Οι συγγενείς του έχουν εμπλακεί στο λαθρεμπόριο κοκαΐνης εντός των ΗΠΑ για χρόνια. Ως υπουργός Εξωτερικών, έχει ορίσει εμπόρους ναρκωτικών σε κάθε φιλο-αμερικανική κυβέρνηση της ηπείρου. Χωρίς να προκαλείται κάποια εντύπωση, κάποιοι θεωρούν ότι η επίθεση μπορεί, στην πραγματικότητα, να είναι μία κίνηση του Ρούμπιο να υπερασπιστεί τους υποστηριζόμενους από τις ΗΠΑ εμπόρους ναρκωτικών απέναντι σε πιο αυτόνομους ντίλερς που επίσης υπάρχουν σε εκείνο το μέρος του κόσμου.

Μία ακόμα ειρωνεία είναι το γεγονός ότι η Δύναμη Delta, οι ειδικές δυνάμεις κρατικής τρομοκρατίας των ΗΠΑ που απήγαγαν τον πρόεδρο της Βενεζουέλας, θεωρείται ευρέως ότι λειτουργεί ένα δίκτυο διακίνησης ναρκωτικών εντός των ΗΠΑ. Το βιβλίο του ερευνητικού δημοσιογράφου Σεθ Χαρπ «Το Καρτέλ Φορτ Μπραγκ: Διακίνηση Ναρκωτικών και Δολοφονίες στις Ειδικές Δυνάμεις» (*The Fort Bragg Cartel: Drug Trafficking and Murder in the Special Forces*, 2025), περιγράφει τους φόνους και το εμπόριο ναρκωτικών που πραγματοποιείται εντός και γύρω από τις εγκαταστάσεις του Αμερικανικού Στρατού κοντά στη Φαγιέτβιλ της Βόρειας Καρολίνας. Το βιβλίο του Χαρπ κατάφερε να μπει στη

λίστεα των ευπώλητων των New York Times, ενώ οι κριτικοί έχουν σε μεγάλο βαθμό αποδεχτεί τα ευρήματά του. Οπότε η εγκληματική αμερικανική επιχείρηση δρομολογήθηκε από το ίδιο της το καρτέλ ναρκωτικών. Δεν υπάρχει καμία αίσθηση ντροπής εδώ ή κάτι παρεμφερές. Απλά το έκαναν, θεωρώντας ότι οι άνθρωποι θα συνεχίσουν να το αποδέχονται όσο μπορούν να παρουσιάσουν ορισμένες επιτυχίες.

Έχουμε, πλέον, τη Γενική Εισαγγελέα Παμ Μπόντι να τουιτάρει για τις περιβόητες κατηγορίες, οι οποίες περιλαμβάνουν μία δόση παράνοιας:

«Έχουν ασκηθεί διώξεις προς το Νικολάς Μαδούρο και τη γυναίκα του, Σίλια Φλόρες, από το δικαστήριο της Νότιας Περιφέρειας της Νέας Υόρκης. Ο Νικολάς Μαδούρο κατηγορείται για συνωμοσία ναρκο-τρομοκρατίας, συνωμοσία για εισαγωγή κοκαΐνης, κατοχή οπλοπολυβόλων και καταστροφικών συσκευών και συνωμοσία για την κατοχή οπλοπολυβόλων και καταστροφικών συσκευών απέναντι στις ΗΠΑ».

Κανένας σοβαρός δικηγόρος των ΗΠΑ δεν θα μπορούσε να το αποδεχτεί αυτό τοις μετρητοίς. Η όλη κατάσταση είναι μία φάρσα. Το να κατηγορείται ένας εν ενεργεία πρόεδρος, ο οποίος έχει μόλις απαχθεί την ώρα που βομβαρδιζόταν η πρωτεύουσά του, για «συνωμοσία κατοχής» αυτόματων όπλων είναι αποκρουστικό. Η Μπόντι προσπαθεί να στήσει μία δίκη-παρωδία, αλλά δεν θα είναι τόσο απλό όσο εκείνη νομίζει. Χωρίς αμφιβολία, ορισμένοι από τους καλύτερους Αμερικανούς δικηγόρους θα υπερασπιστούν τον Μαδούρο και θα αναλάβουν την υπόθεσή του. Αυτό φανερώνει, ωστόσο, ότι οι διορισμοί στη δεύτερη κυβέρνηση Τραμπ πραγματοποιήθηκαν σε μεγάλο βαθμό βάσει της αφοσίωσης παρά της ικανότητας, επιλέγοντας ανθρώπους που δεν θα αμφισβητούσαν τον πρόεδρο και τις τρελές του ιδέες, όπως ξεκαθαρίζει η συνέντευξη του επιτελάρχη του Τραμπ στο Vanity Fair. Η απουσία οποιασδήποτε σοβαρής αντιπολίτευσης στη χώρα που θα ήταν ικανή να επιμείνει στην εξουσία του Κογκρέσου υποδηλώνει μία διαδικασία σήψης των θεσμών της ίδιας της αμερικανικής αστικής δημοκρατίας.

Πολλοί έχουν επισημάνει, μεταξύ αυτών και ο Τσάβες, ότι αυτό είναι το σενάριο Νοριέγκα. Αλλά υπάρχει μία σημαντική αίσθηση ότι ο Μαδούρο, όποιες κι αν είναι οι αδυναμίες του, δεν μπορεί να συγκριθεί με το Νοριέγκα. Ο Παναμέζος ισχυρός άνδρας έχει εργαστεί αποτελεσματικά για τη CIA από τη δεκαετία του '50, υποστηρίζοντας δεξιές ομάδες που εμπλέκονταν ισχυρά στο εμπόριο ναρκωτικών, προτού έρθει σε ρήξη με την Ουάσινγκτον. Έχει εκπαιδευτεί στα βασανιστήρια στην περιβόητη Σχολή της Αμερικής, όπου αναρίθμητοι απατεώνες και ξεπλυματίες χρήματος από το εμπόριο ναρκωτικών έχουν την πρώτη τους επαφή με όσα απαιτηθούν από τους ίδιους. Οι ΗΠΑ τον

μεταχειρίστηκαν εξαιρετικά άσχημα, παρά τα όσα έκανε για τις ίδιες. Άρχισε να παίρνει κάποιες ιδέες για την εθνική κυριαρχία, ενώ σε εκείνο το σημείο η κυβέρνηση του Τζορτζ Μπους του πρεσβύτερου αποφάσισε οργισμένα να τον εκδιώξει. Αυτή η επιχείρηση, ωστόσο, στηρίχθηκε από μία αμερικανική στρατιωτική εισβολή, προτού μία κοινή αποστολή της Δύναμης Delta και των SEAL τον απομακρύνει από το παλάτι του και τον παραδώσει σε Αμερικανούς στρατηγούς για να φυλακιστεί ύστερα από μία ψεύτικη δίκη.

Αλλά υπάρχει και ένα ακόμα προηγούμενο, το οποίο δεν πρέπει να ξεχαστεί: εκείνο του Ζαν-Μπερτράν Αριστίντ, προέδρου της Αϊτής στις αρχές της δεκαετίας του '90 και ύστερα από την εκλογή του το 2001 μέχρι την ανατροπή του το 2004. Όντας αρχικά μετριοπαθής, ο Αριστίντ είχε τα κότσια να πει ότι η Αϊτή θα πρέπει να αποπληρωθεί από τη Γαλλία για τις τεράστιες αποζημιώσεις τις οποίες το νησί έπρεπε να πληρώσει στην πρώην αποικιοκρατική δύναμη για το έγκλημα της κατάργησης της δουλείας ύστερα από την Αϊτινή Επανάσταση του 1791-1804, οι οποίες ανέρχονται σε περίπου 21 δις. δολάρια σήμερα. Το Παρίσι ανησύχησε ότι αυτό μπορεί να έθετε προηγούμενο για τις αλγερινές απαιτήσεις. Τον Φεβρουάριο του 2004, Γάλλοι και Αϊτινοί αξιωματούχοι [συνεργάστηκαν](#) με τις ΗΠΑ ώστε να [εξαναγκάσουν](#) τον Αριστίντ να φύγει εκτός της χώρας.

Εδώ υπάρχει μία ενδιαφέρουσα υποσημείωση. Την άνοιξη του 2004, έτυχε να παρευρίσκομαι σε ένα συνέδριο στο Καράκας την ώρα που διεξαγόταν αυτή η γαλλο-αμερικανική επιχείρηση. Τη μέρα μετά την απαγωγή του Αριστίντ, είπα στον Τσάβες: «Γιατί δεν του προσφέρετε άσυλο;» Μου είπε: «Νιώθω ιδιαίτερα ταραγμένος. Προσπάθησε να με καλέσει ενώ ήμασταν απασχολημένοι με το συνέδριο. Όταν έλαβα το μήνυμα, ήταν πολύ αργά. Είχε ήδη καταφύγει στη Νότια Αφρική και το μετανιώνω». Του είπα ότι θα πήγαινα στο Γιοχάνεσμπουργκ να δώσω μία διάλεξη. Ο Τσάβες είπε: «Παρακαλώ προσπάθησε να τον συναντήσεις και να του πεις ότι είναι πολύ ευπρόσδεκτος εδώ. Πρέπει να επιστρέψει στην περιοχή του και να αντεπιτεθεί απέναντι σε αυτούς τους αλήτες». Πράγματι, του μετέφερα το μήνυμα. Αλλά πιστεύω ότι η Πρετόρια έκανε μία συμφωνία που έλεγε ότι θα έπρεπε να παραμείνει στη Νότια Αφρική μέχρι οι ΗΠΑ να του επιτρέψουν να επιστρέψει στην Αϊτή. Ο Μαδούρο είναι ο τελευταίος σε μία τεράστια αλυσίδα.

Οι επιθέσεις εναντίον του υπενθυμίζουν τις επιθέσεις απέναντι στον Τσάβες, ο οποίος κατηγορούνταν συνεχώς από τα δυτικά ΜΜΕ ότι ήταν δικτάτορας. Γιατί; Διότι φορούσε στολή. Αλλά ο Τσάβες ήταν εξαιρετικά δημοφιλής και κέρδιζε διαδοχικά εκλογές. Δεν χρειαζόταν να πάει κανείς στα κράτη του Κόλπου και στη Σαουδική Αραβία για να βρει ανθρώπους που ήταν απείρως χειρότεροι σε κάθε επίπεδο. Το ριζοσπαστικό-δημοκρατικό Σύνταγμα του Τσάβες, το οποίο περιλάμβανε το δικαίωμα ανάκλησης του προέδρου με δημοψήφισμα αν κρινόταν απαραίτητο, καταδικάστηκε από τη δεξιά αντιπολίτευση, παρ'όλο που η ίδια προσπάθησε να χρησιμοποιήσει τον ίδιο μηχανισμό ανάκλησης

εναντίον του. Βρισκόμουν στο Καράκας όταν ο Τζίμι Κάρτερ επισκέφτηκε τη χώρα για να παρατηρήσει τις εκλογές. Σοκαρίστηκε όταν, την ώρα που έμπαινε σε ένα εστιατόριο στα καταπράσινα ανατολικά προάστια της πόλης όπου διαμένει η αστική τάξη, η τοπική αντιπολίτευση τον υποδέχτηκε με ύβρεις. Ύστερα δήλωσε: «Δεν έχω ξαναδεί πουθενά αλλού μία τέτοια αντιπολίτευση». Όταν ερωτήθηκε «Πώς θεωρείτε ότι πήγαν οι εκλογές;», ο ίδιος απάντησε ότι δεν έχει ξαναδεί πουθενά αλλού τόσο δίκαιες εκλογές, ξεκάθαρα συμπεριλαμβανομένων και των ΗΠΑ.

Ο Τσάβες πάντα επέμενε ότι η Μπολιβαριανή Επανάσταση πρέπει να είναι μία δημοκρατική εμπειρία. Και, πράγματι, ήταν. Πολλοί άνθρωποι, εμού συμπεριλαμβανομένου, το συζήτησαν με εκείνον. Όταν βγήκαν τα πρώτα αποτελέσματα του δημοψηφίσματος του 2004, ρώτησα τον Τσάβες: «Κομπανιέρο, τι θα κάνουμε αν χάσουμε;». Εκείνος είπε: «Τι κάνεις αν χάσεις; Αποχωρείς και παλεύεις πάλι απ'έξω, εξηγώντας γιατί έκαναν λάθος». Είχε μία πολύ ισχυρή αντίληψη αυτού. Γι'αυτό και είναι παραλογισμός να κατηγορούνται οι τσαβιστές ότι ήταν αντιδημοκρατικοί εξαρχής. Κατά τη διάρκεια της περιόδου Τσάβες, οι αντιπολιτευόμενες εφημερίδες και οι τηλεοπτικοί σταθμοί μετέδιδαν ασταμάτητα προπαγάνδα, ασκώντας επίθεση απέναντι στο καθεστώς, κάτι που δεν θα μπορούσε κανείς να δει ποτέ στη Βρετανία ή στις ΗΠΑ. Όταν άνθρωποι έλεγαν στον Τσάβες «πρέπει να τους τσακίσουμε», εκείνος έλεγε «όχι, πρέπει να τους αντιμετωπίσουμε πολιτικά».

Από το 2013, το καθεστώς έχει αποδυναμωθεί. Αν ο Μαδούρο κέρδισε τις εκλογές του 2024, δεν μπόρεσε να παρέχει κάποια απόδειξη αυτού όταν ζητήθηκε από τον Λούλα. Από οικονομικής άποψης, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι Μπολιβαριανοί δέχτηκαν λανθασμένες συμβουλές, ακόμα και κατά τη διάρκεια των ημερών του Τσάβες. Όταν εμφανίστηκαν εκεί οι καλύτεροι κείνσιανοί οικονομολόγοι, συμπεριλαμβανομένων των Ντιν Μπέικερ και Μαρκ Βάισμπροτ αλλά και του Τζόζεφ Στίγκλιτς, οι συμβουλές τους δεν ακολουθήθηκαν. Πιθανόν θα ήταν καλύτερα σε εκείνο το σημείο αν είχαν στραφεί στους Κινέζους. Αλλά η πραγματική οικονομική χειροτέρευση ήταν αποτέλεσμα της αμερικανικής πολιορκίας. Οι κυρώσεις στις πωλήσεις πετρελαίου, οι οποίες επιβλήθηκαν από τον Τραμπ το 2017-18 και διατηρήθηκαν από τον Μπάιντεν, οδήγησαν περίπου 7 εκατομμύρια ανθρώπους εκτός της χώρας, με τους Βενεζουελάνους πρόσφυγες να καταφεύγουν στο Μαϊάμι, στην Κολομβία και σε άλλα μέρη της Λατινικής Αμερικής. Η Ουάσινγκτον ήξερε τι έκανε.

Η υποστήριξη των ενόπλων δυνάμεων της Βενεζουέλας ήρθε με το αντίστοιχο τίμημα. Ύστερα από την απόπειρα πραξικοπήματος εναντίον του Τσάβες το 2002, του είπα: «Αυτή είναι η ευκαιρία σου να προχωρήσεις σε ριζική αναδιάρθρωση του Στρατού». Αλλά είπε: «Δεν είναι εύκολο να γίνει αυτό. Θα ξεφορτωθούμε όλους τους στρατηγούς που είχαν γνώση ή συμμετείχαν στην απόπειρα πραξικοπήματος εναντίον μου». Οπότε εγώ είπα: «Λοιπόν, αυτό είναι πολύ γενναιόδωρο από πλευράς σου διότι, αν είχε διεξαχθεί ένα αντίστοιχο πραξικόπημα απέναντι σε εκλεγμένη κυβέρνηση των ΗΠΑ,

θα ήταν πολύ πιθανό ότι ο ανώτατος στρατηγός θα είχε εκτελεστεί για προδοσία και ότι οι άλλοι στρατηγοί θα είχαν φυλακιστεί για χρόνια. Αλλά ήσουν πολύ ευγενικός, άφησες μερικούς από αυτούς να φύγουν». Είπε: «Καλύτερα να φύγει μακριά η μπόχα». Εκείνη τη στιγμή ένιωσα ότι ήταν μία αδυναμία.

Ωστόσο, για ένα μεγάλο διάστημα, το μπολιβαριανό καθεστώς συνδύασε τη ριζοσπαστική δημοκρατία με την εκτεταμένη κοινωνική πολιτική, τα προγράμματα αλφαριθμητισμού και τη διεθνιστική εξωτερική πολιτική. Αυτός ήταν ο αστερισμός. Η συμβολή της Κούβας ήταν πολύ σημαντική, με τις misiones και τα σχετικά. Αλλά φευ, οι Κουβανοί δεν είχαν μαθήματα να διδάξουν στη δημοκρατία. Όσο έσφιγγε ο οικονομικός κλοιός, το Καράκας εγκατέλειψε φαινομενικά όλες τις μεταρρυθμίσεις του Τσαβισμού, στρεφόμενο προς τη δολαριοποίηση και τη λιτότητα από το 2019. Ωστόσο, όσον αφορά την εξωτερική πολιτική, δεν έλαβε αυτή την πορεία. Έχουν περιορίσει πολύ την αποστολή πετρελαίου προς την Κούβα ως αποτέλεσμα των αμερικανικών κυρώσεων, αλλά δεν έχουν εγκαταλείψει την Αβάνα. Διατήρησαν μία σκληρή στάση για τη Γάζα και τη Μέση Ανατολή, κάτι που εμφανώς ενόχλησε τους Αμερικανούς. Όπως ξεκαθάρισε η Ουάσινγκτον, θέλει μία κυβέρνηση Ρούμπιο-Τραμπ που θα είναι 100% δική της.

Σε επίσημο επίπεδο, η διεθνής αντίδραση ήταν, χωρίς έκπληξη, σιωπηλή. Φυσικά, η Κίνα, η Ρωσία και πολλές άλλες δυνάμεις έχουν καταδικάσει την αμερικανική στρατιωτική επίθεση και απαγωγή, καλώντας στην άμεση απελευθέρωση του Μαδούρο και της Φλόρες. Ύστερα από μερικές αμφιταλαντεύσεις, οι Ευρωπαίοι τάχθηκαν υπέρ του προστάτη τους, αν και με ένα ίχνος μεγαλύτερης αμφιβολίας σε σχέση με τη στήριξη της ισραηλινής γενοκτονίας στη Γάζα. Ο Μακρόν αρχικά εξέδωσε μία δήλωση που καλούσε τους Βενεζουελάνους να «πανηγυρίσουν» για την απαγωγή του Μαδούρο, ύστερα είχε δευτερες σκέψεις και εξέδωσε άλλη μία που **έλεγε** ότι η Γαλλία «ούτε υποστήριξε, ούτε ενέκρινε» τις μεθόδους των ΗΠΑ, προτού εκδώσει μία τρίτη, η οποία ανέμενε μία ειρηνική μετάβαση σε μία Βενεζουέλα υπό την ηγεσία του Εδμόντο Γκονζάλες Ουρούτια. Ο Μερτς έκρινε ότι η νομιμότητα της απαγωγής ήταν **«περίπλοκη»**. Ο Στάρμερ, επίσης, υπέκφυγε, ψελλίζοντας περί «υποστήριξης του διεθνούς δικαίου» αποφεύγοντας, ταυτόχρονα, κριτική απέναντι στον Τραμπ.

Πρόκειται για διπλά μέτρα και σταθμά που έχουν συνηθίσει οι πολίτες της Ευρώπης. Η Ρωσία, από τη μια πλευρά, απέναντι στην οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση ετοιμάζει το εικοστό πακέτο κυρώσεων. Και το Ισραήλ, από την άλλη, που διατηρεί το καθεστώς του ευνοούμενου κράτους. Και τώρα υπάρχει ένα τρίτο μέτρο: η επίθεση στη Βενεζουέλα. Ως μέτρο σύγκρισης, η στάση των New York Times είναι πιο ξεκάθαρη, **αποκαλώντας** την επιχείρηση ως μία περίπτωση «ύστερου ιμπεριαλισμού», που εκπροσωπεί μία «επικίνδυνη και παράνομη προσέγγιση για τη θέση της Αμερικής στον κόσμο». Παραθέτει τους Ρεπουμπλικανούς νομοθέτες που έχουν ταχθεί ενάντια στην πορεία του Τραμπ στο Κογκρέσο, όπως οι

γερουσιαστές Ραντ Πολ και Λίζα Μουρκάουски, και οι αντιπρόσωποι Τόμας Μάσι και Ντον Μπέικον.

Ίσως να υπάρξουν περισσότερες κινητοποιήσεις και στις ίδιες τις ΗΠΑ. Ο νέος δήμαρχος της Νέας Υόρκης Ζόραν Μαμντάνι καταδίκασε τη μονομερή επίθεση σε ένα ανεξάρτητο κράτος ως πράξη πολέμου, ενώ έχουν ήδη υπάρξει διαδηλώσεις σε οκτώ πόλεις των ΗΠΑ. Η αλληλεγγύη με τη Μπολιβαριανή Δημοκρατία είναι κρίσιμη. Δεν διακυβεύεται μόνο το μέλλον της Βενεζουέλας αλλά και εκείνο της Κουβανέζικης Επανάστασης, της πρώτης και, δυστυχώς, απ'ό,τι φαίνεται, τελευταίας σοσιαλιστικής επανάστασης στην Αμερική. Η Κούβα έχει χτυπηθεί και πολιορκηθεί από τις ΗΠΑ: με μία εισβολή που ηττήθηκε στην Πλάγια Χιρόν, τις αλληπάλληλες κυρώσεις, τις αλληπάλληλες επιθέσεις, τα αλληπάλληλα ψέματα. Χωρίς το πετρέλαιο της Βενεζουέλας, το οποίο παρέχεται δωρεάν από όταν ήρθαν στην εξουσία οι Μπολιβαριανοί, υπάρχουν λόγοι για φόβο σχετικά με το μέλλον της Κούβας. Και, αν οι ΗΠΑ καταφέρουν να «καθαρίσουν» τη Βενεζουέλα, η Κούβα μπορεί να είναι η επόμενη.

Αλλά αυτό μπορεί να αποδειχθεί δυσκολότερο από το αναμενόμενο. Οι διαδηλώσεις στο Καράκας θα έπρεπε να αποτελέσουν προειδοποίηση για την προεδρία Τραμπ. Τις τελευταίες μέρες, η Ροντρίγκες έχει εναλλαχθεί μεταξύ μαχητικών ομιλιών, όπου επιτίθεται σε ό,τι έχει συμβεί, και καθησυχαστικών θορύβων προς τους Αμερικανούς. Ο Τραμπ λέει: «Δεν μας ενδιαφέρει τι λέει, μας ενδιαφέρει το τι κάνει». Έχει δίκιο. Πολλά θα εξαρτηθούν, όχι τόσο από την ίδια διότι είναι απλώς διακοσμητική, αλλά στο Στρατό της Βενεζουέλας, ο οποίος είναι απολύτως κρίσιμος.

Η προεδρία Τραμπ μπορεί να βρεθεί αντιμέτωπη με ένα δίλημμα. Οι Μπολιβαριανοί ελέγχουν ακόμα τις στρατιωτικές και τις παραστρατιωτικές δυνάμεις της Βενεζουέλας, τα δικαστήρια, τη βιομηχανία πετρελαίου και κάθε επίπεδο της διοικητικής γραφειοκρατίας. Τα συναισθήματα βρίσκονται στα ύψη, όπως έγινε ξεκάθαρο με το [μήνυμα](#) που εκφωνήθηκε από τον γιο του Μαδούρο στην Εθνοσυνέλευση της Βενεζουέλας. Η κυβέρνηση Ροντρίγκες ήδη διαπραγματεύεται, απ'όσο ξέρουμε. Αλλά αν ο Τραμπ και ο Ρούμπιο πιέσουν ακραία, δεδομένης της γενικότερης εχθρότητας απέναντι στην επίθεση των ΗΠΑ, το Καράκας μπορεί να εξαναγκαστεί σε κάποια έκφραση αντίστασης. Αν η Ροντρίγκες και οι λοιποί αρνηθούν να παίξουν μπάλα σε κάποιο σημείο, ο Τραμπ μπορεί να είναι σε θέση να αδιαφορήσει, αλλά το στρατόπεδο του Ρούμπιο όχι. Σε αυτό το σημείο, η λογική περί μεταχείρισης του Καράκας ως κυβέρνηση-μαριονέτα μπορεί να καταρριφθεί και η γραμμή θα είναι: «Εντάξει, είναι προδότες, ας πάμε να τους πιάσουμε», στέλνοντας εν τέλει στρατεύματα στο πεδίο. Αυτό θα γινόταν γρήγορα ζόρικο. Θα προκαλούσε, επίσης, τεράστιες εντάσεις εντός του ίδιου του στρατοπέδου του Τραμπ διότι αυτό είναι ένα πράγμα το οποίο ο ίδιος επανειλημμένα δεσμεύτηκε να μην κάνει.

Κατά την [ομιλία](#) του το 2005, ο Τσάβες είπε:

«Ο Φιντέλ μου είπε κάποτε: "Τσάβες, αν αυτό συμβεί ποτέ σε σένα ή σε μένα, αν μας εισβάλλουν, το τελευταίο πράγμα που θα κάναμε θα ήταν αυτό που έκανε ο Σαντάμ, να πάμε να χωθούμε σε μία τρύπα. Πρέπει να πεθάνεις πολεμώντας, στην πρώτη γραμμή της μάχης". Και αυτό θα κάνω. Αν πρέπει να πεθάνω, θα πεθάνω στην πρώτη γραμμή της μάχης με την αξιοπρέπεια ενός Βενεζουελάνου που αγαπά αυτή τη χώρα».

Τίποτα δεν έχει κριθεί ακόμα.

Μετάφραση του Θοδωρή Τσαβέα από το [New Left Review/Sidecar](#).